

V1999-14 01.03.99

Norske Musikk læreres Landsforbund. Veiledende priser for musikkundervisning. Konkurranselovens § 3-4 jf. § 3-1 - Avslag på søknad om dispensasjon

Sammendrag:

Konkurransetilsynet kan dispensere fra forbudene i konkurranseloven dersom konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes, det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen, konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller det foreligger særlige hensyn. I dette tilfellet er ingen av kriteriene oppfylt. Tilsynet har derfor fattet vedtak om at Norske Musikk læreres Landsforbunds dispensasjon av 9. mars 1961 for bestemmelser om musikkundervisning, oppheves. Norske Musikk læreres Landsforbunds søknad om dispensasjon av 15. november 1999 til å utarbeide og utgi veiledende satser for privat musikkundervisning, avslås.

1. Innledning

Konkurransetilsynet viser til Norske Musikk læreres Landsforbunds (NMLL) brev av 15. november 1998 med søknad om dispensasjon fra konkurranseloven (krll) § 3-4 jf. § 3-1 til å utarbeide og utgi veiledende satser for privat musikkundervisning og til tilsynets brev av 29. mai 1998.

2. Konkurranseloven

Formålet med konkurranseloven er etter § 1-1 å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse. Krll § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende samarbeider om eller påvirker priser, avanser eller rabatter. Videre setter krll §§ 3-2 og 3-3 forbud mot at to eller flere ervervsdrivende samarbeider om anbud eller markedsdeling. Krll § 3-4 setter forbud mot at sammenslutninger oppfordrer til reguleringer som er nevnt i krll § 3-1 til § 3-3.

Etter konkurransetilsynets oppfatning er NMLLs utarbeidelse og utgivelse av veiledende satser for privat musikkundervisning i strid med krll § 3-4 jf. § 3-1.

Konkurransetilsynet kan ifølge konkurranseloven § 3-9 ved enkeltvedtak eller forskrift dispensere fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

NMLL ble i brev av 9. mars 1961 gitt dispensasjon fra forskriftene av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser. Dispensasjonen gjelder for bestemmelser om musikkundervisning, som fastsettes av Landsforbundet og de tilsluttede lokalforeninger, under

forutsetning av at bestemmelsene gjennomføres som veiledende. Dispensasjonen gjelder inntil videre.

I henhold til bestemmelsene i konkurransereglene gir Konkurransetilsynet nå bare tidsbegrensede dispensasjoner. I Ot.prp nr 41 "Om lov om konkurranse i ervervsvirksomhet" forutsettes det at vedtak som er truffet etter bestemmelser som nå er opphevet, blir gjennomgått. Det innebærer at Konkurransetilsynet må sørge for at dispensasjoner gitt etter forskriftene av 1. juli 1960 som er gitt inntil videre, blir revurdert og at eventuelt ny, tidsbegrenset dispensasjon innvilges. På denne bakgrunn vil tilsynet oppheve dispensasjonen fra 9. mars 1961 og vurdere om det er grunnlag for å innvilge dispensasjon med hjemmel i krrl § 3-9.

3. Konkurransetilsynets vurderinger og vedtak

NMLL opplyser at svært mange av forbundets medlemmer er engasjert i privat undervisning. NMLL hevder derfor at det er av vital betydning for forbundet å kunne ha dispensasjon fra krrl § 3-4 slik at forbundet fortsatt kan orientere sine medlemmer om veiledende satser for musikkundervisning i privat regi.

Generelt mener Konkurransetilsynet at bransjeomfattende samarbeid om fastsettelse av veiledende satser i de fleste tilfeller vil ha skadelige virkninger for pris- og konkurranse-forholdene i næringen. Et slikt samarbeid vil kunne hemme utøveres vilje til å konkurrere med hverandre, ved at veiledende satser vil kunne redusere mulighetene for at den enkelte utøver fastsetter sine egne satser med utgangspunkt i sine spesifikke kostnader og konkurransevilkår. Etter tilsynets oppfatning vil derfor en korrekt prissetting generelt best oppnås ved fri prisfastsettelse. Tilsynet har av den grunn en restriktiv praksis når det gjelder å gi dispensasjoner til bransjeomfattende samarbeid av denne type.

Tilsynet har ovenfor redegjort for dispensasjonsvilkårene i krrl § 3-9. Et bransjeomfattende samarbeid om veiledende priser vil ikke kunne medføre sterkere konkurranse. Videre er det ingen "særlige hensyn" som kan begrunne dispensasjon i dette tilfellet. Tilsynet har derfor vurdert om § 3-9 b) og c) er aktuelle vilkår for å innvilge dispensasjon.

Tilsynet har vurdert om de veiledende satsene kan sies å medføre effektivitetsgevinster som mer en oppveier tapet ved konkurransebegrensningen, jf. krrl § 3-9 b). For det enkelte medlem i NMLL vil det kunne innebære en viss ressursbesparelse å slippe å kalkulere sine egne satser. Dette vil gjelde for næringsvirksomhet generelt, og ressursbesparelsen kan etter tilsynets oppfatning i dette tilfellet neppe sies å være spesielt stor. Med bakgrunn i de vurderinger som er gjort ovenfor omkring bransjeomfattende samarbeid, finner tilsynet ikke at disse besparelsene oppveier tapet ved konkurransebegrensningen.

Etter tilsynets vurdering er heller ikke de veiledende satsene av liten konkurransemessig betydning slik at vilkåret i krrl § 3-9 c) er oppfylt. Målt i omsetning er ikke den økonomiske betydningen av privat musikkundervisning stor. Konkurransetilsynet må imidlertid vurdere en konkurranseregulerings betydning for det marked den befinner seg i. For personer som ønsker å ta kvalifisert privat

musikkundervisning er trolig NMLLs medlemmer viktige tilbydere. For markedet for privat musikkundervisning vil følgelig ikke NMLLs veiledende satser være av liten konkurransemessig betydning. Etter tilsynets vurdering kan derfor heller ikke vilkåret i krrl § 3-9 c) sies å være oppfylt.

På denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 7-2 annet ledd, jf kgl. res. av 12. november 1993 nr 1022 og forskrift av 17. desember 1993 nr 1314 pkt. I og konkurranseloven § 3-9 har tilsynet fattet følgende vedtak:

Norske Musikk læreres Landsforbunds dispensasjon av 9. mars 1961 fra forskrifter av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser, for bestemmelser om musikkundervisning, oppheves.

Norske Musikk læreres Landsforbunds søknad om dispensasjon av 15. november 1999 fra konkurranseloven § 3-4 jf. § 3-1 første ledd til å utarbeide og utgi veiledende satser for privat musikkundervisning, avslås.

Konkurransetilsynets vedtak kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Forøvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

[til toppen](#)